

ОТДАВАМ СЕ НА МИСЛИ КАКВО МИ СЕ УДАВА

Попадали ли сте на изречения като *Английският език ми се удава (отдава)*. Чудили ли сте се коя е правилната глаголна форма? Отговорът е: и двете, стига да владеем тънкостите на синонимната употреба. Глаголите „отдава ми се“ и „удава ми се“ са синонимни в следните значения: 1. Справям се лесно, усвоявам нещо с лекота: *Шиенето, писането, карането на колело, чуждите езици, мисленето ми се удават (отдават)*. *Удаваше (отдаваше) му се да рисува и пее*. 2. Успявам, съумявам да извърша нещо: *Удаде (отдаде) ми се да развъдя тази порода*. 3. Улавям удобен момент да извърша нещо: *Удаде (отдаде) им се възможност да видят оригинала на „История славянобългарска“*. Когато употребявате тези значения, изборът на „отдава ми се“ или „удава ми се“ е изцяло ваш.

Нека да обърнем внимание и на това, че синонимната употреба на глаголите „удава ми се“ и „отдава ми се“ и звуковата близост на двете глаголни форми не бива да ни подвеждат да смесваме значенията им със значенията на глаголите „отдавам се“ и „отдавам“. В посочените по-горе синонимни значения „удава ми се“ и „отдава ми се“ се употребяват само в трето лице единствено и множествено число в комбинация с кратката дателна форма на личното местоимение и частицата *се*. Употреби от типа *аз се удавам, ти се удаваш, вие се удавате* очевидно са неправилни. Внимавайте в случаи като: *Отдавам (влагам) цялото си внимание; Отдавам се (погълнат съм) изцяло на семейството си; Отдавам (приписвам) грешките му на умората; Отдавам (поддавам) се на лоши страсти*. В тези изречения употребените глаголи са с различно значение. Замяната на *отдавам* с *удавам* в подобни случаи е неправилна.

Гл. ас. д-р Мария Тодорова
Секция по компютърна лингвистика
Институт за български език „Проф. Л. Андрейчин“ – БАН